

Sygn. akt I ACz 1163/13

POSTANOWIENIE

Dnia 14 listopada 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Gdańsku Wydział I Cywilny w składzie:

Przewodniczący: SSA Dorota Gierczak

Sędziowie: SA Andrzej Lewandowski

SO del. Małgorzata Zwierzyńska (spr.)

po rozpoznaniu w dniu 14 listopada 2013 r. w Gdańsku na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa P. S.

przeciwko M. P. i K. P.

o zapłatę

na skutek zażalenia powoda na postanowienie Sądu Okręgowego w Gdańsku z dnia 24 lipca 2013 r. sygn. akt IX GC 710/12

postanawia:

oddalić zażalenie.

Sygn. akt I ACz 1163/13

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem z dnia 24 lipca 2013 r. Sąd Okręgowy w Gdańsku oddalił wniosek powoda – reprezentanta grupy o zwrot opłaty sądowej od zażalenia na zarządzenie Przewodniczącego w Sądzie Okręgowym w Gdańsku z dnia 30 stycznia 2013 r.

Uzasadniając swoje rozstrzygnięcie Sąd Okręgowy wskazał, że zarządzeniem z dnia 30 stycznia 2013 r. Przewodniczący orzekł o zwrocie pozwu, a na skutek zażalenia powoda zarządzenie to zostało uchylone postanowieniem Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 24 kwietnia 2013 r. Następnie powód złożył wniosek o zwrot opłaty w kwocie 20.000 zł na podstawie art. 79 ust. 1 pkt 1 lit. e ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych.

Sąd Okręgowy wniosek ten uznał za niezasadny, gdyż przywołany przepis stanowi o zwrocie opłaty od środków odwoławczych w sytuacji, gdy doszło do oczywistego naruszenia prawa przez sąd. Naruszenie takie jest oczywiste, gdy występuje sprzeczność z zasadniczymi i niepodlegającymi różnej wykładni przepisów prawa, jeżeli wadliwość jest zauważalna bez konieczności dokonywania jego głębszej analizy, i w tym względzie odwołał się do poglądu Sądu Najwyższego wyrażonego w licznych orzeczeniach.

Oczywistego naruszenia prawa nie można zdaniem Sądu Okręgowego domniemywać z samego faktu uwzględnienia środka odwoławczego. W przedmiotowej sprawie Sąd Apelacyjny poza wyrażeniem określonego poglądu, którego bezpośrednim skutkiem było uchylenie zaskarżonego zarządzenia, nie dopatrzył się oczywistego naruszenia prawa w zarządzeniu z dnia 30 stycznia 2013 r. Brak jest bowiem takiego kategorycznego stwierdzenia zarówno w sentencji jak i w uzasadnieniu postanowienia z dnia 24 kwietnia 2013 r.

Jako podstawę swojego rozstrzygnięcia Sąd Okręgowy podał art. 79 ust. 1 pkt 1 lit. e ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych a contrario.

Zażalenie na powyższe postanowienie wywiódł powód zaskarżając je w całości. Zaskarżonemu postanowienie zarzucił naruszenie prawa materialnego, to jest art. 79 ust. 1 pkt 1 lit. e ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych poprzez uznanie, że Sąd Okręgowy wydając zarządzenie z dnia 30 stycznia 2013 r. nie naruszył prawa w sposób oczywisty, oraz art. 99 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych poprzez jego niezastosowanie.

W konsekwencji skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego postanowienia w ten sposób, że powodowi zostanie zwrócona opłata od zażalenia na zarządzenie z dnia 30 stycznia 2013 r.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Zażalenie jest bezzasadne i jako takie nie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z przytaczanymi zarówno przez Sąd meriti jak i przez skarżącego poglądami Sądu Najwyższego, oczywiste naruszenie prawa stanowi jego kwalifikowaną postać polegająca na jego oczywistości, widocznej *prima facie*, możliwe do ustalenia przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, gdy występuje sprzeczność z zasadniczymi i niepodlegającymi różnej wykładni przepisami prawa (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 20 maja 1999 r., II UZ 58/99, OSNAPiUS 2000/15/602, postanowienie z dnia 16 września 2003 r. IV CZ 100/03, postanowienie z dnia 20 grudnia 2001 r., III CKN 557/01).

Poglądy te jednoznacznie wskazują na wąskie rozumienie pojęcia „oczywistego naruszenia prawa” i ograniczenie tych przypadków do sytuacji zupełnie wyjątkowych, gdzie naruszenie to jest bezdyskusyjne, dostrzegalne dla każdego prawnika. Zatem uwzględnienie środka odwoławczego z tej właśnie przyczyny należy odróżnić od tych sytuacji, kiedy to zmiana bądź uchylenie zaskarżonego orzeczenia jest wynikiem pogłębionej analizy zarzutów apelacyjnych, wymagających nierzadko sięgnięcia do poglądów doktryny bądź judykatury i osadzenia ich w realiach konkretnej sprawy. Stwierdzić również należy, iż ta druga sytuacja jest sytuacją typową, z uwagi na zaostrożone kryteria zakwalifikowania danego naruszenia popełnionego przez sąd pierwszej instancji jako oczywistego naruszenia prawa.

Kwalifikowana postać naruszenia prawa powinna być wyraźnie stwierdzona przez sąd odwoławczy uwzględniający zażalenie (tak K. Gonera w Komentarz do ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, Wyd. Prawnicze Lexis Nexis, str. 242), a w postanowieniu z dnia 24 kwietnia 2013 r. Sąd Apelacyjny tego nie uczynił.

Słusznie zatem uznał Sąd Okręgowy, że sytuacja oczywistego naruszenia prawa przy wydaniu zarządzenia z dnia 30 stycznia 2013 r. nie miała miejsca. Wskazanie uchybień zarówno przy wzywaniu do uzupełnienia braków formalnych jak i przy samej ocenie dokumentów złożonych w wykonaniu tego zobowiązania nie może być utożsamiane z wytknięciem Przewodniczącemu w Sądzie Okręgowym dopuszczenia się oczywistego uchybienia przepisom postępowania.

Zauważyć bowiem należy, iż art.130 §1 kpc nie zawiera kryteriów oceny co do tego, czy dane braki są brakami tego rodzaju, które uniemożliwiają nadanie sprawie dalszego biegu. Jest to bowiem kwestia ocenna, uzależniona każdorazowo od charakteru sprawy, sformułowanych roszczeń i ich uzasadnienia, a także materiału dowodowego złożonego wraz z pozwem

Dodatkowo podkreślić trzeba nietuzinkowy charakter niniejszej sprawy i niezwykle obszerny materiał dowodowy dołączony do pozwu co oznacza, iż zbadanie przez Sąd Apelacyjny w postanowieniu z dnia 24 kwietnia 2013 r. zasadności zażalenia nie było możliwe bez pogłębionej analizy zarzutów i argumentów w nim zawartych, zapoznania się z dowodami zaofiarowanymi przez powoda. Tylko w ten bowiem sposób można było stwierdzić, czy istotnie braki pozwu wskazane przez Przewodniczącego w Sądzie Okręgowym nie pozwalają na nadanie sprawie biegu. Wyklucza to postawienie tezy, iż stwierdzone przez Sąd Apelacyjny wadliwości postępowania miały charakter oczywistego naruszenia, zauważalnego na pierwszy rzut oka.

Z kolei wskazywany przez skarżącego przepis art. 99 ustawy o kosztach w sprawach cywilnych mógłby mieć zastosowanie jedynie do sytuacji, gdyby to zażalenie na zarządzenie z dnia 30 stycznia 2013 r. zostało uznane w Sądzie Okręgowym za oczywiście uzasadnione i zastosowano tryb przewidziany w art. 395 §2 kpc nie przedstawiając zażalenia do rozpoznania Sądowi Apelacyjnemu

Nie znajdując zatem podstaw do zmiany zaskarżonego postanowienia i uznając rozstrzygnięcie Sądu Okręgowego za słuszne, Sąd Apelacyjny na mocy art. 385 kpc w związku z art. 397 § 2 kpc zażalenie oddalił.